

TREŠAIS TĒVA DĒLS
publiskās bibliotēkas attīstībai

Nākotne ir sākusies

Latvijas valsts, Latvijas pašvaldību un Bila & Melindas Geitsu fonda līdzfinansētais Latvijas publisko bibliotēku attīstības projekts *Trešais tēva dēls* ir noslēdzies, bet nākotnes solījums, ar kādu tas noritējis, ir tikai sācis piepildīties. **Visās 874 Latvijas publiskajās bibliotēkās.**

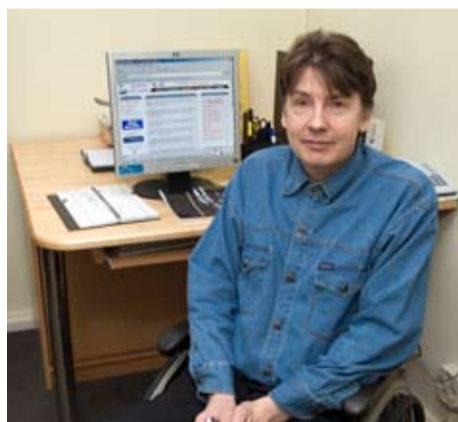
Skaistākā ēka pilsētā

Madonas bibliotēkas vadītāja Imelda Saulīte

Daudzi Madonas iedzīvotāji un apmeklētāji par skaistāko ēku pilsētā uzskata tieši bibliotēku un novadpētniecības muzeju. Un ne velti, arī iekšpusē sagaida gaišas, plašas un modernas telpas. 2001. gadā Madonas rajona padome vienbalsīgi nolēma ņemt pusmiljonu latu lielu kredītu, lai atjaunotu ēku, kurā izvietot bibliotēku un muzeju. Pateicoties *3td*, iegūti jauni datori un tehnika vajadzīgajiem, kas tiem nodrošina tik ļoti nozīmīgo pieeju informācijas tehnoloģijām. Bibliotēka turpina augt un attīstīties, tuvāko gadu laikā ar pašvaldības atbalstu plānots vēl paplašināt telpas. Madonā bibliotēka ir vieta, kas ir draudzīga un atvērta ikvienam.

Laimes saliņa

Invalīds var atrast vietu sabiedrībā

Andris Vītols Gulbenes bibliotēku jau sen uzskatījis par laimes saliņu, jo tā bijusi viena no pirmajām vietām Gulbenē, kur uzbūvēta piebrauktuve invalīdiem. Jau ceturto gadu, pateicoties veiksmīgai sadarbībai ar bibliotēkas vadītāju, Andris kā subsidētais darbinieks strādā interneta lasītavā. Viņam nodrošināts speciāls datorgalds, kas piemērots invalīdam ratiņkrēslā. Andris uzskata, ka invalīds var atrast vietu sabiedrībā, un uzmundrina arī citus. Pateicoties projektam *3td*, ievērojami palielinājies interneta ātrums. Andris par to ir ļoti pateicīgs, jo kādu brīdi interneta lasītavas apmeklētāju skaits esot pat strauji krities tieši lēnā interneta dēļ. Tagad viss ir mainījies.

Uzmundrinājums bibliotēkām un sabiedrībai vispār

Austra Brūvere Gulbenes rajona bibliotēkas novadpētniecības lasītavas un humanitāro zinātņu nozaru lasītavas darbiniece uzskata, ka projekts *3td* ir kā lielisks uzmundrinājums daudzām bibliotēkām un sabiedrībai vispār. Ja kāds lasītavas lietotājs Austrai prasa, kas tas par *trešo tēva dēlu*, viņa parāda mapīti, kurā apkopota visa informācija un reklāma par šo projektu. Cilvēkus ļoti piesaistot senlatviskās zīmes un projekta nosaukums. Agrāk lasītavā publiskai lietošanai bijis tikai viens dators, taču, pateicoties *3td*, tagad tie ir divi – pilnīgi jauni. Arī internets ir daudz ātrāks, ir jauns printeris un kopētājs, kas ir ļoti aktuāli vietējiem skolēniem un studentiem no Rīgas, kuri sestdienās apmeklē lasītavu, lai sagatavotu referātus un kursa darbus studijām universitātē. Austra ir ļoti pretimnākoša un palīdz sagatavot arī literatūras sarakstus. Viņa ikdienā palīdz cilvēkiem meklēt informāciju par novadpētniecību, jo par Gulbenes rajonu internetā atrodami vairāk nekā 23 000

Austra Brūvere atzinīgi vērtē *3td* bibliotekāru kursus

ierakstu, kas apkopoti elektroniskajā novadpētniecības datu bāzē. Austra pati ar informācijas tehnoloģijām jau sen nav uz *jūs*, jo 1997. gadā pirmoreiz

braukusi uz apmācību Rīgā. Tagad viņa saka lielu paldies projektam *3td*, jo atkal ir radusies iespēja apmeklēt bibliotekāriem aktuālus kursus un apmācību.

Vieta, kur mācīt būt pieklājīgam

Cēsu rajona Priekuļu bibliotēkas vadītāja Liene Žuimača bibliotēkā strādā kopš 2005. gada. Atnākot uz bibliotēku, remonts tajā vēl nav bijis pabeigts, taču ar pašvaldības atbalstu trīs gadu laikā nepieciešamais ticis pamazām izdarīts. Tagad bibliotēka lepojas ar plašām un gaišām telpām. Kad apciemojam, Liene, tikko uzstādīti pēdējie jaunie *3td* datori, lietotāji – lielākoties apkārtnes bērni un jaunieši – vēl nav ieradusies tos izmēģināt. Kā stāsta Liene, ar mazajiem interneta lietotājiem tad ejot visādi. Nākas karot ar spēļu spēlētājiem, maziem viltniekiem, kuri sataisa tādus zilus brīnumus, ka datoru vairs pat ieslēgt nevar, un tiem, kas

jūtas jau tik pieauguši, ka klejo pa bērniem aizliegtajām interneta lapām. Šeit visiem viens sods – ja kāds tiek pieķerts nedarbā, saņem brīdinājumu, ja nedarbs atkārtojas, tad nākas uz mēnesi iztikt bez interneta. Bērns, protams, var nākt uz lasītavu vai ņemt grāmatas, taču pie interneta laists netiek. Šāda metode darbojas, un lielākoties nedarbi vairs neatkārtojas. Un to, vai datortelpā nenotiek kas aizdomīgs, uzzināt varot vienkārši – tiklīdz sākas troksnis, noteikti tiek darītas blēņas. Kad jautāju, vai nav grūti tikt galā ar bērniem, mācīt tiem pieklājības normas un būt tādām kā audzinātājam, Liene atbild, ka bibliotēka patiesībā ir viena no vietām, kur tam būtu jānotiek.

Priekuļu bibliotēkā tikko saņemti jaunie *3td* datori

Noderīga palīdzība un iedrošinājums atklāt ko jaunu

Uzņēmēja Lolita Strode, *Vidzemes Būvnieks* valdes priekšsēdētāja vietniece, jau kopš pašiem pirmsākumiem, kad Gulbenes bibliotēkā parādījās internets, to izmanto, lai apmeklētu *Lursoft* mājaslapu, uzzinātu nepieciešamo informāciju par likumdošanu, klientiem, to finanšu rādītājiem un maksātpēju. Viņa uz bibliotēku nāk ar 95% pārlicību, ka vajadzīgo uzzinās. Par projektu *3td* izsakās atzinīgi, jo bezmaksas internets bibliotēkā ir lieliska iespēja uzņēmējiem, it sevišķi mazajiem, ietaupīt līdzekļus uz *Lursoft* un citu datu bāzu abonēšanas maksas rēķina. Bibliotēkas vadītāja Antra Sprudzāne piebilst, ka *3td* daudzām bibliotēkām ir devis nopietnu pamatu tālākai attīstībai. Pļaviņu bibliotēkas lietotāja Ausmas kundze tikai nesen, pateicoties *3td*, sākusi apgūt datorprasmes un izmantot internetu. Pirms tam ar informācijas tehnoloģijām nav bijusi pazis-

Datorprasmes var apgūt jebkurā vecumā

tama, taču Pļaviņu bibliotekāre Antra Galiņa iedrošinājusi nākt un mācīties. Tagad Ausma lieto internetu, lai lasītu ziņas, apmeklētu interneta lapas, kurās pieejama noderīga informācija zemniekiem. Pēteris Kalniņš no Jučiem uzskata, ka izaicinājumu apgūt datorprasmes vajag izmantot ikvienam, arī jau cienījamam gados, kā viņš pats. It sevišķi tagad, kad, pateicoties *3td*, bibliotēkās ieviesti jauni datori un ātrgaitas internets, bet bibliotekāri ir lieliski apmācīti. Pēteris internetu izmanto, lai uzzinātu vilcienu un autobusu sarakstus, VID informāciju, noder interneta banka un pat norādījumi kā uzbūvēt pirtīti.

Projekta *Trešais tēva dēls* ietvaros paveiktais

TEHNIKA
3809 jauni, mūsdienīgi datori ar vismodernāko programmatūru. 3-7 datori katrā bibliotēkā. 956 multifunkcionālās iekārtas (printeris, skeneris, kopētājs).

ĪPAŠĀ TEHNIKA
28 bibliotēkās īpašā datortehnika vajadzīgiem lasītājiem. Latvijas Neredzīgo bibliotēkā un tās 7 filiālēs uzstādīti datortehnikas komplekti un programmatūra neredzīgajiem darbam brailā.

INTERNETS
1, 2, 4 vai 10 Mbit/s ātrgaitas interneta pieslēgums, kas nodrošina vismaz 256 Kbit/s pieslēgumu uz katru bibliotēkas datoru. Ātrgaitas bezvadu internets tuvā bibliotēkas apkārtnē izmantojams 24 stundas diennakti.

CILVĒKI
Izveidoti 10 reģionālie mācību centri visā Latvijā, kas aprīkoti ar mūsdienīgiem datoriem un prezentācijas tehniku. Apmācīti 1800 publisko bibliotēku darbinieki. 140 stundu apmācību programmu katram bibliotekāram.

SASNIEDZAMĪBA
Jaunie bibliotēkas resursi tagad viegli pieejami katram, jo vidējais attālums līdz tuvākajai publiskajai bibliotēkai no visattālākā punkta Latvijā ir 7 km, kājām ejot – 1 h un 15 min, ar satiksmes autobusu – 15 min, ar auto – 10 min.